

«Şalary-da urýarlar»

Category: Kitapcy, Teatr we kino sungaty

написано kitapcy | 25 январа, 2025

"Şalary-da urýarlar" «ŞALARY-DA URÝARLAR»

Şu gün türk teatry üçin aýratyn möhüm gün. Şu gün Ferhan Şensoýyň ýazyp sahnalaşdyran «Şalary-da urýarlar» spektaklynyň üstünden tegelek 42 ýyl geçenden soň gaýtadan sahnalaşdyryldy. Şu gün meniň üçin, jümle Şensoýlar maşgalasy üçin we «Ortaoýunçylar» üçin aýratyn möhüm gün. Şu gün Ferhan Şensoýyň ýazyp sahnalaşdyran «Şalary-da urýarlar» spektaklynyň üstünden tegelek 42 ýyl geçenden soň gaýtadan sahnalaşdyryldy.

«Şalary-da urýarlar» üstünden 42 ýyl geçendigine garamazdan häzirem aktualygyny ýitirmän saklaýan syýasy spektakl. Adynyň meňzeşdigi sebäpli Eýranyň SAWAK gizlin gullugynyň işgärleriniň girisine düşen raýat Omar Haýýamyň ýalňyşlyk bilen türmä atylmagyndan soň başlan wakalar 40-njy ýyllaryň Eýranyny, amerikan imperializminiň giňelme syýasatyny, MRU-ny we eýran köşgüniň zowky-sapada ýaşayan wagty zähmetkeş halkyň

ezilmegini, şa hökümeti bilen eýran halkynyň arasyndaky boşlaňlygyň günbe-günden ulalýan gorpy satiriki dil arkaly gürrüň berýän, biziň günlerimize-de signallar berýän naýbaşy eser. Üstünden onlarça ýyl geçendigine garamazdan häzirem gymmatyny saklaýan pýesa. Spektaklyň açylyş aýdymyndaky sazlar Fuat Günere we Ferhan Şensoýa degişli.

*«Eýranda bir ýangyn bar, Itfaiýe¹ Failün
Kimdigi-de belli däl, Failatün failün²
Her kes tussag edilýär, Mefailün failün
Sebäbi-de belli däl, Failatün faşizm
Failatün bolgusyz.»³*

– diýip, basyşçy we antidemokratik režimleriň gadagançylyklar, ýersiz ýere tussag etmeler bilen ömrüni dowam etdirjek bolmagynyň nähili biderek we samsyklaçdygyny şygyr dili arkaly assyryndan ýañsýlap, örän şowhunly dilde suratlandyrýar.

Men segsenini ýyllarda bu spektakla tomaşa eden nesibeli tomaşaçylaryň biri. Şeýle hem birnäçe ýyldan soň spektaklyň sazyny ýazmak hem maňa nesip etdi.

Fuat Güneriň sazlaryny Nejat Ýawaşogullary we Gökhan Şeşen bilen bile sahnada göni çalyň, oýunyň hasam täsirli çykmagyna goşandymyzy goşýarys. Bir sebäp bilen «MFÖ», «Bulutsuzluk Özlemi», «Grup Gündoğarken» ýaly toparlaryň tapyşýan ýeri. Şonuň üçinem begenjimiň çägi ýok.

Bu spektakla örän köp sanly adamyň azaby siňdi. Birinji bilen maşgalanyň özünden başlaýyn...

Ferhanyň gyzlary režissýoryň assistentleri Müžgan Ferhan Şensoý, Derýa Şensoý. Ferhanyň aktrisa we ýazyjy aýaly Elif. Feruşyň ýanyoldaşy Peranyň kakasy zehinli kompozitor Öget. «Orta oýunçylaryň» talantly artistleri Jelal Belgil, Erkan Üçünjü, Serap Günaýdyn, Özkan Aksu, Pynar Ünsal, Elif Durdy Şensoý, Orkun Akýyldyz, Sefa Tantogly, Ilksen Ökte.

Dramaturg Ýawuz Pekman. Dekorasiýasy we egin-eşik dizaýneri Başak Özdoğan. Ses we yşyk dizaýneri Akyn Yılmaz. Horeografiýasy Nebi Birgi. Ses-yşyk boýunça tehniği Ilker Engüzel.

Ses teatrynyň müdiri Mustafa Gültekin. Her işimize gol-ganat bolup duran atom garynjalar Erdiňç we Mert Yşyldak.

Hem tanymal teatr işgäri Yşyk Kasapogly.

Ýene bir adamyň adyny soňuna goýdum: režissýorymyz Wolkan Saryöz.

Üç ýylda üç uly ýitgini başdaj geçiren «Ortaoýunçylaryň» başyny diňe şeýle režissýor jemläp biljekdi. Heniz bagrymyzdan awusy öçmedik gyanjymyzy, ýasymyzy gözden salmazdan Ferhan Şensoý «Ortaoýunçylar» teatrynyň prinsipinde getirmek islän täzelikleri, bizi elmydama ruhlandyryp, çäksiz sabyr-takat bilen durmuşa geçirendigi üçin oňa tüýs ýüregimden minnetdarlygymy bildirýärim. Bizi nirnäçe aýlap üstünde işleden spektakl indi biziňki däl, siziňki. Üçünji jaň kakyljak bolup dur. Boran Kaýa, Lewent Ünsal, Rasim Öztekin bir ložada. Erbil we Sewil Çewiker faýada çilimlerini çekip boldular. Az wagtdan Ferhan Şensoý'un muzipçe anonsy eşdiler. Soň çyralar sönüp, sahna garalar we «ýek-du seçar».

Burhan ŞEŞEN,

burhansesen@birgun.net

«BirGün» gazetini, 11.11.2022 ý.

1. *İtfaiye – Ýangyn söndüriji gulluk.*

2. *Fail – sebäp, sebäpkär.*

3. *Goşgynyň asyl nusgasy:*

«Iran'da bir yangın var İtfaiye Failün

Faili belli deňil Failatün failün

Herkes tutuklanıyor Mefailün failün

Sebebi belli deňil Failatün faşizma

Failatün çok saçma» Teatr we kino sungaty